

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Агробіотехнологічний факультет

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри технологій у
рослинництві та захисту рослин,
доцент _____ Панченко Т.В.
29 жовтня 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГРЕЧКИ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти: другий (освітній рівень)

Кваліфікація: «Магістр з агрономії»

Виконав: Назін Єгор Олександрович _____

Керівник: професор Вахній С.П. _____

Рецензент: доцент Павліченко А.А. _____

Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет

Агробіотехнологічний факультет
Спеціальність: 201 «Агрономія»

Затверджую
Гарант ОП «Агрономія»
професор _____ Грабовський М.Б.
29 жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу
Назіну Єгору Олександровичу

Тема: «Формування продуктивності гречки в Правобережному Лісостепу України»

Затверджено наказом ректора № 48/С від 07.02.2024 р.

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до 04.11.2024 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані отримані в результаті дворічних досліджень в умовах Білоцерківської дослідно-селекційної станції. У відповідності до сформульованої мети роботи і перерахованих для виконання завдань необхідно було розробити схему досліду, вибрати відповідні методи і методику досліджень, проаналізувати літературні джерела з вибраного напрямку досліджень, провести фенологічні спостереження, обліки, обрахунки, аналіз отриманих даних в узгодженні з агротехнічними заходами, сформулювати і проаналізувати табличні дані, на цій основі зробити висновки, дати рекомендації виробництву, скласти список літератури, яка використана для аналізу стану вивченості досліджуваної проблеми, обрахувати достовірність приростів урожайності за допомогою прийнятих методик.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	до 06.09.2024	виконано
Методична частина	до 17.09.2024	виконано
Дослідницька частина	до 23.10.2024	виконано
Оформлення роботи	до 31.10.2024	виконано
Перевірка на плагіат	до 25.10.2024	виконано
Подання на рецензування	до 31.10.2024	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	28.10.2024	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

професор Вахній С.П.

Здобувач

Назін Є.О.

Дата отримання завдання «03» вересня 2023 р.

РЕФЕРАТ

Назін Є.О. «Формування продуктивності гречки в Правобережному Лісостепу України»

Досліджено теоретичне обґрунтування і узагальнено експериментальні та лабораторні дані щодо розроблення адаптивних сортових технологій вирощування сортів гречки. В основу технологій закладено вивчення такого чинника як сортові особливості та норми висіву.

Використано теоретичні (теорії, гіпотези) та емпіричні (експерименти, наукові дослідження, спостереження, вимірювання тощо) наукові методи досліджень.

Визначено вплив елементів технології вирощування гречки на ріст, розвиток та продуктивність рослин. Встановлено найбільш оптимальні норми висіву насіння та вивчено сортові особливості.

Зроблено висновок, що найкращі результати продуктивності гречки та економічна ефективність вирощування спостерігається за оптимальної норми висіву насіння.

Одержані результати можуть бути використані у виробництві будь яких господарств чи підприємств, що знаходяться у зоні Лісостепу України.

Кваліфікаційна робота магістра містить 55 сторінок, 12 таблиць, 2 рисунків, список використаних джерел із 24 найменувань, 2 додатків.

Ключові слова: гречка, норми висіву, сортові особливості, продуктивність, економічна ефективність.

ANNOTATION

Nazin E.O. "Formation of buckwheat productivity in the Right Bank Forest Steppe of Ukraine"

The theoretical substantiation is investigated and the experimental and laboratory data on development of adaptive varietal technologies of cultivation of varieties of *Fagopyrum esculentum* are generalized. The technologies are based on the study of such a factor as varietal characteristics and seeding rates.

Theoretical (theories, hypotheses) and empirical (experiments, scientific research, observations, measurements, etc.) scientific research methods are used.

The influence of elements of *fagopyrum esculentum* cultivation technology on plant growth, development and productivity is determined. The most optimal seeding rates have been established and varietal characteristics have been studied.

It is concluded that the best results of *fagopyrum esculentum* productivity and economic efficiency of cultivation are observed at the optimal seeding rate.

The obtained results can be used in the production of any farms or enterprises located in the Forest-Steppe zone of Ukraine.

The master's qualification work contains 55 pages, 12 tables, 2 figures, the list of the used sources from 24 names, 2 appendices.

Key words: *fagopyrum esculentum*, seeding rates, varietal characteristics, productivity, economic efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП	Ст. 6
РОЗДІЛ 1. СТАН ВИВЧЕННЯ ПИТАННЯ	8
РОЗДІЛ 2. УМОВИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ, МЕТА, ЗАВДАННЯ	16
2.1. Мета та завдання досліджень	16
2.2. Агрохімічна характеристика ґрунту дослідних ділянок	16
2.3. Погодні умови у роки проведення досліджень	17
2.4. Агротехніка вирощування сортів гречки в господарстві	21
2.5. Схема та методика проведення досліджень	23
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН ГРЕЧКИ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА НОРМ ВИСІВУ	28
3.1. Польова схожість рослин гречки залежно від досліджуваних факторів	28
3.2. Виживання та густина рослин гречки залежно від норм висіву насіння	30
3.3. Висота рослин сортів гречки залежно від норм висіву	31
3.4. Фотосинтетична продуктивність посівів гречки залежно від досліджуваних факторів	32
3.5. Елементи структури врожайності сортів гречки залежно від норм висіву	34
3.6. Урожайність сортів гречки залежно від норм висіву	37
3.7. Якісні показники гречки залежно від норм висіву	39
3.8. Економічна ефективність вирощування сортів гречки залежно від норм висіву	41
3.9. Енергетична оцінка вирощування гречки	43
ВИСНОВКИ	45
РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	48
ДОДАТКИ	53

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 4524:2006. Гречка. Технічні умови, Київ, Держспоживстандарт України.-2007.- 9 с.
2. Державний Реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2023 р. – К., 2023. – С. 15-18.
3. Дмитрук Є.А., Олексієнко І.В. Вплив повітряних потоків на технологічні властивості зерна круп'яних культур // Хранение и переработка зерна. – 2024. - № 5. – С. 44 – 46.
4. Капліна Т.В. Вплив електромагнітного оброблення екструдованих круп, які не потребують варіння, на їх гранулометричний склад // Хранение и переработка зерна. – 2024. - № 2. – С. 55 – 56.
5. Капліна Т.В. Прогресивні технології продуктів харчування з викорис-танням електромагнітних полів / Капліна Т.В. Полтавський університет споживчої кооперації України. – Полтава: ПУСКУ, 2023. – 212 с.
6. Капліна Т.В., Фірсова Р.М., Кудрик Н.А. Вплив електромагнітного поля та вихрового шару феромагнітних частинок на грибну і бактеріальну мікрофлору пшеничного борошна // Хранение и переработка зерна. – 2023. - № 8. – С. 41 – 45.
7. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. – Львів: Українські технології, 2002. – С. 159-207
8. Методика державного сортовипробування сільськогосподарських культур (методи визначення показників якості рослинницької продукції) // Під ред. О.М. Гончарова. – К., 2000. – 144 с.
9. Поліморфізм гречки за рівнем адаптивності до стресових умов середовища / Л. К. Тараненко, О. Л. Яцишин, О. В. Брайон та ін/ // Проблеми агропромислового комплексу. Пошук. Досягнення: Тези доп. наук. конф. викладацько-професорського складу та аспірантів. - К., 1994. - С 120-130.

10. Тараненко Л. К., Яшовський І. В. Особливості формування врожаю круп'яних культур. Гречка. Просо. Рис / Наукові основи ведення зернового господарства. – К., 1994. – С. 18.
11. Тараненко Л. К., Яцишин О. Л., Каражбей П. П. Генетичні аспекти селекції гречки // Вісн. аграр. науки. – К., 2000. – № 12. –С 56-58.
12. Тараненко Л. К., Яцишин О. Л., Смолка О. О. Перспективи використання інбридингу в селекції гречки на гетерозис // 36. наук,праць ІЗ УААН. - К., 1999. - Вип. 3. - С 91-94.
13. Квашук О.В. Сучасні інтенсивні технології вирощування круп'яних культур / О.В. Квашук // Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2008. – 244с.
14. Медведовський О.К. Енергетичний аналіз інтенсивних технологій в сільськогосподарському виробництві / О. Медведовський, П. Іваненко. – К.: Урожай, 1988. – 208 с.
15. Sun J., Mooney H., Wu W., Tang H., Tong Y., Xu Z., Liu J. Importing food damages domestic environment: Evidence from global soybean trade. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 2018. № 115 (21). P. 5415–5419.
16. Swoboda C., Pedersen P. Effect of Fungicide on Soybean Growth and Yield. *Agronomy Journal*. 2009. № 101. P. 352–356
17. Grassini P., Torrion J.A., Yang H.S., Rees J., Andersen D., Cassman K.G., Specht J.E. Soybean yield gaps and water productivity in the western U.S. Corn Belt. *Field Crops Research*. 2015. № 179. P. 150–163
18. Melnyk A. V., Romanko Y. O., Dudka A. A., Brunev M. I., Sorokolit Y. M., Chervona V. O. Ecological elasticity of soybean varieties' performance according to climatic factors in Ukraine. *AgroLife Scientific Journal*. 2022. Vol. 11. № 2. P. 91–99

19. Kolarik I., Marek V. Ke kvalite Semen Soji – Studium vlivu pruku agrotehniky na vynos a Kvalitu semen //Rostlinna Vyroba, 1981. 27, N 12 P. – 1243 – 1253.
20. Scott W.O. and Alrich L.R. Modern Soybean production. Second edition. 1983. – 210 p.
21. Clapp J, Sallivan G. Influence of within – row Spacing on yiell and lodqing of soy beans. Agron., abstr, 1, 1973.
22. Cooper R. Solid seeding to maximize Soybean yield. Soybean : Dg, 37, 1974
23. Steven R. Agricultural Research impact in soybean. – Iowa agricultural experiment station special report, 1975, N 77. – P. 7 – 58.
24. Weaver D.B. Growth habit, planting and rowspacing effects on late planted soybean / D.B. Weaver, R.S. Akridge, C.A. Tomas // Crop Sc, 1991. – V.31. – N 3. – P. – 805-810

